

Tednik

Učiteljski Tovariš.

Glasilo avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva.

Stev. 15.

V Ljubljani, 12. malega travna 1907.

XLVII. leto.

„Učiteljski Tovariš“ izbaja vsak petek. Ako je ta dan praznik, izide list dan pozneje. Vse leto stoji 8 K, pol leta 4 K, četrt leta 2 K. Posamezna številka 16 h. Spise je pošiljati samo na naslov: Uredništvo „Učiteljskega Tovariša“ v Idriji. Naročnino prejema Francišek Črnagoj, nadučitelj v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. — Rokopisov ne vračamo. — Za oznanila je plačati od dvostopne petit-vrste po 20 h, če se oznanilo tiska enkrat; po 18 h, če se tiska dvakrat, in po 16 h, če se tiska trikrat; če se večkrat tiska, znaten popust. Oznanila sprejema „Učiteljska tiskarna“. Priloge poleg poštne 6 K.

Poziv

vsem slovenskim učiteljskim društvom na Štajerskem!

„Štaj. Lehrerbund“ skliče 9. maja t. l. delegacijsko zborovanje zaradi pogodbe z avstr. „Beamtenvereinom“ in glede učiteljskih plač v Gradec. — Zato se tem potom pozivlje slovenska učiteljska društva na Štajerskem, da tekom aprila t. l. izvolijo eventualno svoje delegate ter jih naravnost oznanijo vodstvu „Bunda“ v Gradec. Potne stroške delegatom naj plačajo društva sama, ker naši „Zvezi“ v to nedostaje sredstev. — „Bund“ zahteva imenik članov naše „Zveze“, a za l. 1907. sta vposlali doslej le dve društvi podpisane vodstvu tozadevni seznamek. — Tudi ima vsako društvo vposlati za vsakega svojih članov 30 h letnega prispevka „Bundu“. Društva naj se odzovejo tej svoji dolžnosti, kakor je bilo to že svoječasno javno oznanjeno!

V Celju, dne 3. aprila 1907.

Vodstvo „Zveze slov. štaj. učiteljev in učiteljic“.

Krivoverski klerikalizem — učiteljstvo te kliče pred sodbo ljudstva!

I.

Zaman smo čakali odgovora na svoja izzivanja. Kakor doslej že pet let, tako se je zgodilo tudi sedaj — klerikalizem molči kot grob o vsem, kar smo mu očitali. Tisti gostobesedni klerikalizem, ki piše dolgovezne članke o darwinizmu, Haecklu in monizmu, da zavrača krive nazore učenjakov o naravnem razvitku materije, da pobija trditve o brezbožnosti ter z vnemo zagovarja eksistenco najvišjega bitja — ne more niti z eno besedo ovreči naših trditvev, da tava sam v blatu krivoverstva. Zaman kličemo vse doktorje svetega pisma na odgovor. Stvarnega odgovora ne morejo dati, ker je resnico nemogoče ovreči. Kakor hodi mačka okolo lončka vrele kaše, ker se boji opeči gobček, tako hodi „Slovenec“ okolo „Učit. Tovariša“, citira, zagovarja in smeši po svoji stari in neumni navadi nekatere naše članke, a o krivoverskem klerikalizmu ne more ziniti niti ene besede, resnica peče — peče! Več let smo pobijali razne napade klerikalizma potom „Slovenca“ na učiteljstvo in šolo, ker je pa ta prenesel svoje naskoke v „Domoljuba“, smo prijeli pa tega za ušesa tako, da se zvijata sedaj oba pred nami kot izprijena pobalina. Pribiti moramo enkrat za vselej, da pobijamo namen klerikalizma vobče, naj se potem piše, naskakuje in obrekuje kjersibodi. Nam ni na poti pošteno časnikarstvo, marveč se tega

celo veselimo, ker to v dobrih, poštenih in za narodni blagor gorečih rokah naš narod blaži, vzgaja in vodi k napredku. Na poti so nam le krivi nazori, pohujšanje, hujskanje in pačenje resnice, ki vodijo naš narod na kriva pota, krivo pojmovanje, krive nazore in na slabe posledice. Naš klerikalizem je napovedal boj nam in šoli na življenje in smrt, za dosego svojega namena se poslužuje najpodlejših sredstev: laži, obrekovanja, zasramovanja, poniževanja in v največji meri zlorabe vere — na katoliški in verski podlagi. Zaman smo mu dokazovali, da je na krivi poti, da z namenom krivo uči in piše — vse zaman! Ostal je dosleden kakor vselej v svojih nazorih, nepoboljšljiv, trmast, zagrizen hinavec, lažnjivec, obrekljivec, svetohlinski priliznjeneč, zvičajnik in grobokop resnice in pravih nazorov. Ker si ne upa z resnico in stvarno polemiko na dan, si ne upa ovreči do skrajnosti sramotnega očitavanja krivoverstva; poslužuje se že običajnih sredstev: obrekovanja in laži, bahanja, pretenja in zavijanja resnice. Čujmo, kaj kvasi v 9. št. „Domoljuba“!

Liberalni učitelji ne sovražijo nobenega lista bolj, nego „Domoljuba“. In to le radi tega, ker jim „Domoljub“ pove resnico v brk in ker graja njihovo liberalno početje. Hudo jih je ujezil članek „Učiteljstvo pred sodbo ljudstva“, ki ga je nedavno priobčil naš list. V tem članku ni nikakih osebnih napadov, pač pa se popisuje ravnanje in protiljudsko delovanje liberalnega učiteljstva. Pregovor pravi: „Če psu stopiš na rep, zacvili“, tako je tudi zacvilil „Učit. Tovariš“, ko je bral ta članek. Čutil se je prizadetega. Da se moramo pečati semintja z učiteljstvom, tega nismo mi krivi, temveč liberalni učitelji sami. Če hočejo imeti mir pred nami, naj ne delujejo proti ljudstvu, naj mu ne vsiljujejo gnilega liberalizma, strupenih časopisov, temveč dajejo mu lepe zglede. Če pa meni liberalno učiteljstvo, da bo našemu listu kaj škodovalo, ako kliče „Učit. Tovariš“, naj se dela z vso silo proti „Domoljubu“, se zelo moti. Saj so učitelji že več let najhujši nasprotniki našega lista. Na vse mogoče načine so ga že preganjali in ga še, a naš list se v kljub temu preganjanju vedno lepše razširja in množi. Da bomo „Učit. Tovariša“ še nekoliko pojezili, mu povemo, da ima „Domoljub“ plačanih naročnikov 18.500.

Rekli smo že, da smo mi vneti za dobro in pošteno časopisje; če pa ima klerikalizem v „Domoljubu“ laž, obrekovanje, zlorabo vere in hinavsko zavijanje za resnico, kar smo mi dokazali za laž, česar si ne upa ovreči, potem je naša trditvev na svojem mestu — klerikalizem je dosleden in nepoboljšljiv krivoverec. Naši dosedanji članki o krivoverskem klerikalizmu so zanj tako huđ tobak, da bi ga noben pošten človek ne mogel

molče nasipati v nos. Vsi klerikalni prvaki so bili poklicani na odgovor pred ljudstvo, naši članki bi se morali ponatisniti in v javnosti ovreči, kakor navadno dela klerikalizem — ker pa tega niste storili, nosite vsi skupaj pečat krivovercev na svojem čelu. Kapitilirati morate pred učiteljstvom!

Borni ljudski učitelj ni stopil klerikalizmu samo na rep, marveč ga je morališko ubil, da niti zacviliti ne more. Z veliko in bahaško samozavestjo je napovedal učiteljstvu boj na življenje in smrt, niti od daleč ni mislil, da bo kdaj naletel na tak odpor. Nikdar niti sumil ni, da imamo mi v zalogi toliko smrtonosnega orožja, s katerim smo komaj začeli bojevati se. Čim hujši bo naval na nas, tem hujši bo naš odpor, tem ojestrejša kopja vzamemo v roke. Kdo je kriv, da se moramo tupatam pečati s klerikalizmom? On sam, ki deluje proti ljudstvu s tem, da ga zlorablja, vodi za nos, slepi z vero in z raznimi organizacijami za nadvlado in za svoj žep. Učiteljstvo hrepeni po miru in spravi, ali bojeviti klerikalizem noče ničesar slišati o tem. „Smrt njemu, kdor ni z nami!“ vpije ta navidezni označevalec miru, sprave in ljubezni in navidezni prijatelj ljudstva. Kdo je proti ljudstvu? Kdo mu vsiljuje gnilo in strupeno časopisje? Kdo ga pohujšuje? Ali učiteljstvo? Nešteto-krat smo mi dokazali z do danes še ne ovrženimi dejstvi, da je ta zavodnik, maroliška propalica in največji pohujšljivec naš krivoverski klerikalizem. Učiteljstvo je moralo sprejeti usiljeni boj; ono se mora braniti proti krivičnim napadom; ono se mora potegovati za blaginjo, čast in poštenje svoje in svojega naroda, ko vidi volkove v ovčji obleki, ki živé kot paraziti na narodovem telesu. Žro, žro, a niso nikdar siti. Imeti hočejo povsod prvo in zadnjo besedo, nobena reč jim ni sveta. Zapravili so milijone z raznimi konsumi; izvabili denar od naroda za svoj žep; ovirajo šolstvo in omiko ter zastrupljajo narod s krivimi nazori in ga zavajajo z lažjo in obrekovanjem na kriva pota potom ostudnega in krivoverskega časopisja. In ti ljudje se še bahajo z 18.500 plačanimi naročniki pri „Domoljubu“? Ne jeza, marveč žalost nas obhaja, ko vidimo, kako se sistematiško zastruplja naš narod z nazori našega krivoverskega klerikalizma. — Svaka sila do vremena!

V isti številki na drugem mestu dehti zopet krasna klerikalna cvetka. Liberalno učiteljstvo je zopet našlo vero. Članek, ki ga je prinesla peta številka letošnjega „Domoljuba“; je kot

strela iz jasnega posvetil v liberalno temo, in ljudje prosijo sedaj Boga, naj v svoji pravičnosti kaznuje pisce tistih „Domoljubovih“ vrstic. Kako ginljivo prosi liberalni „Tovariš“, naj tisti lopov, če je duhovnik, ne prijemlje več hostije v svoje roke, ker so njegove roke umazane od ostudnosti in zlobe. Le škoda, da niso svojega verskega prepričanja že preje pokazali! Zato je pa tudi dolžnost „Domoljubova“, da popravi liberalnemu učiteljstvu storjeno krivico in da pove slovenskemu ljudstvu, da liberalno učiteljstvo še ni pozabilo na Boga.

In ta namen ima sledeča resnična in mična povest. Pisalo se je l. 1906. in bilo je dne 29. novembra zvečer in godilo se je pri nas na Kranjskem. V gostilni sedi pri mizi kopa liberalnih učiteljev pa nekaj njihovih častilcev, ki so nekoga vezali. Seveda pri tej priliki ni manjkalo navdušenih govorov. Vzdigne se izpreobrnjeni liberallec in začne praviti, kako težko gleda v šoli križ in konča svoj govor z željo, naj učiteljstvo gleda nato, da križ prej ko mogoče šolo zapusti. In za njim se vzdigne častiljiv mož in z vzneseno govoricco pove, da ima tudi on v svojem zastarelem sreću prav take želje. Nazadnje pa stopi na noge mož, ki je bil včasih v cerkvi za organista in je za denar prepeval (plačana duša) in ves ginjen pove zbranim liberalnim muham, da bi bilo njegovo največje veselje, če bi dejali križ iz šole, „farje pa v tarčo“. Pa naj kdo reče, da so naši učitelji pozabili na Boga in da niso bogaboječji ljudje. V gostilni pričujoči fantje so pa dejali: „Učitelji se bodo bali še pesti, preden bodo vrgli Boga iz šole. Pri sv. Mihaelu bodo pa imeli otroci ‚vakance‘, če L. F. še enkrat to poskusi.“

To klerikalno cvetko smo z vsem vonjem presadili iz „Domoljuba“, da učiteljstvo zve, s kakimi lopovi imamo opraviti. Da je to vse izmišljeno, vse podla laž, se vidi na prvi pogled. Učitelji v javni gostilnici med kmetiškimi fanti naj bi imeli tak pogovor? Sploh pa, čemu bi to tudi razpravljali v javnosti, ali je komu v šoli križ kaj na poti? Kje je učitelj L. F. pri svetem Mihaelu? Taka šola v našem šematizmu niti ne eksistira! Mar bi klerikalizem to milostno zamolčal, ako bi bilo to res? Dotični učitelji bi bili že davno v disciplinarni preiskavi ter zaradi motenja vere in javnega pohujšanja izključeni. Kaj podobnega more pisati le podla, krivoverska ter do kosti in mozga izprijena klerikalna, črna duša brez vesti, sramu in ponosa na čast.

Moji napor, uspehi in neuspehi.

Spisal Ivan Lapajne.

(Dalje.)

Nekaj drobtinic sta pač prinašala slovenska šolska lista „Učiteljski tovariš“ in takratni „Slovenski učitelj“ (1873—1877), kar pa je bilo vse premalo. Zaraditega sem jaz za slovenske učitelje spisal pod naslovom „Prvi poduk“ (založba Bambergova) metodiško navodilo, ki je odgovarjalo nemškima „Unterklasse“ (Hermann) in „Das erste Schuljahr“ (Saatzer). Knjiga, ki je precej ugajala, je menda že pošla.

Ali ne bi kazalo, da jo izda strokovnjak (jaz je ne morem, ker je že 28 let lani minilo, ko sem poučeval v prvem razredu ljudske šole) v drugem, popravljenem in pomnoženem natisku? Izdal sem za učitelje tudi knjigi „Praktična metoda“, „Kratka zgodovina pedagogije“, „Domoznanstvo Kranjske vojvodine“, vsa delca manjše vrednosti.

Nisem bil še dve leti učitelj, ko sem leta 1871. že hotel kranjsko ljudsko šolstvo pregledati nekako s „ptičje perspektive“. Kot učitelj v Idriji sem nabral statistične date od šolskih voditeljev na Kranjskem o stanju kranjskega ljudskega šolstva (vmes nekoliko tudi o sosednih pokrajinah in avstrijskem ljudskem

šolstvu sploh). Tako direktno nabrane, oziroma iz „Oesterreichische Schulbote“ (ki je že takrat izhajal) posnete podatke sem priobčil v knjižici „Kranjsko ljudsko šolstvo“. To delce sem posvetil e. kr. deželnemu šolskemu svetu v Ljubljani, ki je bil takrat še-le malo časa ustanovljen. Izročil sem ga osebno deželnemu prezidentu baronu Wurzbachu, deželni šolski nadzornik je bil pa takrat prošt dr. Jarc. Niti prvi niti drugi niti cela korporacija mi niso rekli za verno sliko takratnega kranjskega ljud. šolstva ne bev ne mev.

S to knjižico sem hotel javnost poučiti, v kakšnem slabem stanju je bilo še takrat slovensko, posebno kranjsko šolstvo; z njo sem hotel izpodbuditi šolske gosposke, da bi se požurile in delale; trudil sem se takrat po časopisih, osobito po „Narodu“, „Tovarišu“ in „Slov. učitelju“, da bi slovensko inteligenco prepričal o veliki koristi novih šolskih zakonov, ki so jih takrat duhovniki tako jako napadali.

To moje potegovanje za nove (zdaj že 40 in več let stare) šolske zakone je zakrivilo, da so me takratni konservativni Slovenci razvpili za liberalca tako močno, da mi današnji klerikalci še dandanes prav ne zaupajo.

Ne samo učiteljev in izobraženih Slovencev, ne samo šolskih gosposk in duhovnikov, ampak tudi prosti narod sem hotel

Imenitna je izjava moža, ki je bil časih organist in je za denar prepeval — plačana duša. Iz tega se vidi, kako poniževalno, zaničljivo in ostudno obdeluje učitelje organiste, ki se trudijo, da bi ustregli ljudstvu ter prihranili s tem večjih stroškov za stalnega organista. Učitelj organist je plačana duša, če v cerkvi orgla in poje — to je treba pribiti. Kaj pa duhovniki po naših cerkvah, mar oni delajo zastoj? Niti očenaša ne zmolijo za umrle duše, če niso plačani, še manj kaj drugega. Kako se pustijo ti gospodje plačati za vsako malenkost še čez določeno mero, to vemo mi, o tem bi se dalo jako veliko govoriti in pisati. O drugi priliki bomo navedli razna dejstva, za danes pribijemo le toliko, da pozna naš kmet te gospode prav dobro, kako se jih mora plačati

Učitelju organistu očitati krvavo zaslužene borne krone za velikanski trud, je navadna klerikalna podlost. — Vse to se je klerikalizem nalagal z namenom, da jemlje učitelju ugled in spoštovanje pri ljudstvu. Ker je naše ljudstvo verno, naredimo učitelja za brezverca, ki meče Boga iz šole, to bo izdalo sedaj o volitvah, ljudstvo ga ne bo poslušalo, zato bo šlo za nami — brezverno učiteljstvo ostane na cedilu! — To je najlepši dokaz resničnosti klerikalnega gesla „Namen posvečuje sredstva“. To je res katoliško delo našega vrlega klerikalizma, ponosen sme biti na tak smrad iz pekla.

On se kar očitno dela norea iz Boga, ko jemlje učiteljstvu vero vanj ter usiljuje ljudstvu krive nazore zaradi sebičnosti. In tak duhovnik, ki piše take podlosti, še trdi, da je katoličan, vodnik našega vernega ljudstva? Lopov je, krivoverec brez najmanjšega verskega čuta, plačana duša za laž in obrekovanje, ki mašuje in uživa vsak dan Boga z zavitimimi očmi proti nebu. Svoje delo opravlja iz navade in za plačo kot navaden obrtnik. Mi ostanemo pri svoji trditvi: kdor piše take pohujšljive lopovščine, je krivoverec — tak naj ne jemlje posvečene hostije v svoje ostudne in od peklenskega smradu umazane roke, ker dela s tem božji rop! Vera nas uči, da se mora krivica poravnati; kdor bližnjega oškoduje na časti in imetju, mora to vrniti! Ali nam bo klerikalizem kdaj vrnil našo čast in naše imetje, ki nam ga je ukradel z zavlačevanjem regulacije plač?

Tega ne bo nikdar naredil, ker ne veruje v Boga ne v hudiča — dela njegova pričajo, da je krivoverec.

pridobiti za šolo. V tej točki sem posnemal Hrvate. Ti imajo društvo sv. Jeronima, ki je slično naši družbi sv. Mohorja. To društvo je bilo že pred 30 in več leti izdalo knjigo „Učitelj Dobrašin“, v kateri pisatelj hrvaški in pesnik Trnski v obliki povesti opisuje plodonosno delovanje učitelja na kmetih. Želel sem, da bi ta knjiga izšla v slovenskem prevodu in bila prikrojena za slovenske razmere. Spisal sem to delce jaz v jako okrajšani in prenavarjeni obliki. Ker pa nisem mogel dobiti založnika, sem jo priobčil najprvo v „Slov. učitelju“ in iz njega preskrbel na svoje stroške 1000 ponatiskov, ki sem jih skoro vse brezplačno razdelil med narod, in to največ med kmete v ljutomerski okolici.

Te dni sem čital v nemškem listu „Die Woche“, da šolsko izpričevalo najbolj veže šolo in dom. To je res. Pa še nekaj je, kar deluje tudi kaj dobro v tem obziru. Mislim namreč, da so izvrstna vezila tudi konecletna tiskana šolska poročila. Četudi niso ta poročila v nobenem šolskem zakonu ali ukazu predpisana, vendar sem jaz kot šolski voditelj v teku svojih 37 let, kar sem služboval, izdal kakih 30 teh poročil, in to v Ljutomeru menda sedem čisto slovenskih, v Krškem pa menda kakih 23 slovensko-nemških. Da pa slovensko-nemška poročila nemškim nad-

Dopis v „Domoljubu“ št. 3 ni kot blisk z jasnega neba zadel učiteljstva, ker je na take podlosti vajeno že od pamtiveka. Dokaz: lece po naših cerkvah in klerikalno časopisje. Klerikalizem je grozno ponosen na število svojih naročnikov, zaraditega mu povemo resnično dogodbo ravno glede na famozni dopis v št. 5. Po nekem končanem volilnem zaupnem shodu dr. Šusteršiča so prišli razni klerikalni veljaki v gostilnico, kjer je bil neki naš tovariš in sotrudnik. Ker je bilo pri zaupnem shodu govorjenje tudi o učiteljskih plačah po navadnem receptu, da naj plača učiteljstvo, kdor ima dobiček od šole: višji uradniki in večji posestniki, se je vnel živahen razgovor. Naš tovariš je trdil, da se ne bodo na ta način nikdar uravnale učiteljske plače, ker je državni zakon taki razdelitvi davkov nasproten; predelati bi se moral poprej državni zakon.

Pređen pride do tega, bo sedanje učiteljstvo že vse pomrlo za lakotjo. Sploh pa je vaša stranka zoper šolo in učiteljstvo, doktor Šusteršič sam imenuje sedanjo šolo prokletstvo za naš narod. Zadnji „Domoljub“ imenuje vse učitelje brezverce, ki hočejo vreči Boga iz šole in ki pohujšujejo ljudi v cerkvi in drugod. — Nato odgovori jako veljaven mož: „Mi spoznamo, da je šola neobhodno potrebna. Učitelji morajo biti primerno plačani za svoj trud. Ta kruh je krvavo zaslužen, jaz ne bi bil za učitelja za ves svet. Ako se vam ne bodo plače kmalu uravnale, govorili bomo pa drugače. Kar se tiče pa „Domoljuba“, ne ozirajte se nanj prav nič, ta je čenča za babe in otroke! Buren smeh in pritrjevanje prisotnih je potrdil govornikovo izjavo. Govornik je oseben znanec in častilec dr. Žitnika kot odgovornega urednika „Domoljuba“, zato je ta izjava tem občutnejša. „Domoljub“ se drži pokonci največ zaradi povesti in nizke cené, njegove politiške zadeve pa obsojajo njegovi naročniki sami. Zato še enkrat izjavljamo, da ni list za „babe“ kot blisk iz jasnega zadel nas, marveč naš odgovor je zadel neumno babje čenčanje kot blisk. Sapo mu je zaprlo tako, da ne more več ziniti. — Babji krivoverec je morališko ubiti!

Novi šolski zakon na Ogrskem.

== Dokaj vetra je zbudil in ga še zbuja novi šolski zakon na Ogrskem, ki ga je predložil državni zbornici minister Apponyi.

V današnjem članku hočemo podati le suho ogrodje onega dela šolskega predloga Apponyjevega, ki se tiče ureditve učitelj-

zornikom in glavarjem in deželnim predsednikom in šolskim referentom niso ugajala, to mi radi verujete!

Pred 30 leti je bilo slabo preskrbljeno s slovenskimi pedagoškimi in metodiškimi knjigami. Šolska časopisa „Tovariš“ in „Slov. učitelj“ (moj) sta pač prinašala vzgojeslovne in metodiške obravnave; pozneje se je v tej zadevi odlikoval „Popotnik“, ki je ostal v tem smislu dosleden do danes. Zato gre njegovemu uredniku in njegovim sotrudnikom vsa čast. Ker nismo imeli metodiških knjig, sem bil jaz spisal nekaj malega o tej stroki, n. pr. „Prvi poduk“, t. j. navodilo za podučevanje na prvi stopnji ljudske šole, v prvem šolskem letu. Sam se nisem upal založiti knjige, ker je zaloga knjig draga in ker se knjige prodajo težko; zato sem pridobil Bambergga, ki jo je bil založil še-le potem, ko sem mu preskrbel klišeje od firme Tempsky v Pragi brezplačno. Po knjigi so učitelji - začetniki segli radi, in vsem učiteljem je služila dobro, zlasti pa tistim, ki so poučevali v prvem razredu. Odkar so pa začeli marljivi slovenski pedagogi in pisatelji spisivati učne slike za prve razrede, ni bilo to navodilo več tako potrebno; zato Bamberg ni izdal še drugega natiska, čeravno mu menda od prvega ni ostalo veliko izvodov. (Dalje.)

skih plač, a prilično pa se ozremo še na ostali del tega predloga. Prvi del novega šolskega zakona deli vse učiteljstvo v dva dela, in sicer v učiteljstvo državnih šol in v učiteljstvo verskih, oziroma občinskih šol. — Učiteljstvo državnih šol je všteto med državne uradnike, torej je uvrščeno v status državnih uradnikov, a ostalo učiteljstvo, tedaj verskih in občinskih šol, je uvrščeno v status deželnih (köztiszt-viselő) uradnikov.

Učiteljstvo državnih šol je razvrščeno v tri dele. V prvi skupini je ono učiteljstvo državnih šol, ki službuje v mestih, ki pripada v prvi in drugi davčni razred. V drugo skupino vstevajo ono učiteljstvo, ki službuje v mestih tretjega razreda, a v tretji skupini so oni učitelji, ki službujejo v mestih četrtega razreda, oziroma v mestih, ki niso všteta v nikak razred.

Plača teh razredov je torej sledeča:

Število službenih let	1.	2.	3.	Stanarina
	s k u p i n a			
	k r o n e			
Temeljna plača . . .	1200	1100	1000	Stanarina je enaka stanarini državnih uradnikov X činovnega razreda. — Učiteljstvo tretje skupine dobiva 200 kron stanarine.
Po preteku 5 let . . .	1600	1500	1400	
" " 10. " . . .	1800	1700	1600	
" " 15. " . . .	2000	1900	1800	
" " 20. " . . .	2200	2100	2000	
" " 25. " . . .	2400	2300	2200	
" " 30. " . . .	2600	2500	2400	

Razen teh dohodkov dobivajo posebno dobri učitelji in dobre učiteljice naslov ravnatelja, oziroma ravnateljice in še osebno doklado letnih 200 kron, ki se uračunavajo v pokojnino.

Učitelji-voditelji dobivajo na šolah, kjer službuje 3—6 učnih oseb, 200 kron doklade, a na šolah, kjer je 7—10 učnih oseb, 300 kron doklade, poleg tega še 400 kron opravilnine.

V pokojnino se štejejo vsa dosedanja doslužena leta, a petletnice se štejejo od l. 1893.

Učiteljstvo občinskih, oziroma verskih šol je istotako razdeljeno v tri skupine, in sicer:

Število službenih let	1.	2.	3.	Stanarina
	s k u p i n a			
	k r o n e			
Temeljna plača . . .	1200	1100	1000	Enaka stanarini državnih uradnikov.
Po preteku 5 let . . .	1400	1300	1200	
" " 10. " . . .	1500	1400	1300	
" " 15. " . . .	1600	1500	1400	
" " 20. " . . .	1800	1700	1600	
" " 25. " . . .	2000	1900	1800	
" " 30. " . . .	2200	2100	2000	

Vzdrževalci občinskih, oziroma verskih šol lahko zvišajo učiteljstvu plačo tako, da je enaka plači državnega učiteljstva. Država je tudi voljna, posebno dobrim, izvrstnim učiteljem plačevati osebno nagrado 200 kron, ki se šteje v pokojnino.

Plača, ki jo dobivajo učitelji verskih šol za orglanje, se všteta tudi v pokojnino.

Iz naše organizacije.

Kranjsko.

Slovenska Šolska Matica. Odbor „Slovenske Šolske Matica“ je imel dne 24. marca 1907 ob 3. uri popoldne v konferenčni sobi c. kr. I. drž. gimnazije v Ljubljani svojo sejo, ki so se je udeležili: predsednik Henrik Schreiner in odborniki: dr. Janko Bezjak, Viktor Bežek, Jakob Dimnik, Hinko Druzovič, Franc Finžgar, Franc Gabršek in Andrej Senekovič ter urednik dr. Josip Tomišek.

I. Odbor se konstituira per acclamationem naslednje: podpredsednik: dr. Janko Bezjak, tajnik: Franc Gabršek, blagajnik: Andrej Senekovič, knjižničar Jakob Dimnik.

Predsedniku bo pomagal pri poslovanju v Mariboru odbornik Hinko Druzovič.

II. Tajnik Franc Gabršek prebere zapisnik zadnje odborove seje z dne 27. decembra 1906, ki se odobri. Takisto se odobri zapisnik III. obnegega zbora z dne 27. decembra 1906.

III. Tajnik poroča o kurentnih rešitvah izza zadnje odborove seje, ki se vzamejo odobruje na znanje. Takisto se vzame na znanje, da je poverjeništvu za Dunaj začasno prevzel dr. Franc Vidic, urednik državnega zakonika. Znaprej je naprositi predsedništvo „Slovenije“, da prevzame ta posel. — Učiteljskišnikom v Celovcu se podari po 5 iztisov knjig iz l. 1906.

IV. Predsednik poroča o Jos. Brinarjevem rokopisu „Zgodovinska učna snov za učence“, ki ga je pregledal dr. Fr. Ilešič. Ilešičev referat se izroči odborniku V. Bežku, ki ima že Brinarjev rokopis v oceni.

Pooblaste se predsednik dr. Fr. Ilešič in V. Bežek, da ukrenejo glede izdaje tega rokopisa, kar je potrebno.

V. Blagajnik Andrej Senekovič poroča o denarnem stanju, kakor sledi:

Pravi dohodki za leto 1906:

1. Pred marcem 1906 za l. 1907. plačano . . . 296— K
2. V VI. upravni dobi za 1906 plačano:
od 1373 udov à 4 K . . . . . 5492— K

„ 93 naročnikov à 2 K . . . . . 186— „ 5678— „
3. Za prodane knjige . . . . . 451-98 „
4 Darila . . . . . 110— „

Skupaj . . . 6535 98 K

Troški VI. upravne dobe znašajo: . . . 7350-74 „

Torej se je več potrošilo . . . . . 814-76 K

Ta večji potrošek je našel svoje pokritje v čistem prebitku V. upravne dobe, ki je znašal 1402-23 K.

Zato ostane še koncem VI. upravne dobe prebitek 1402-23 — 814-76 = 587-47 K.

Spominski listi:

Čisti dohodek do 5. marca 1907 . . . . . 156 88 K

Navodilo k Črničevu „Računici“:

Primanjkljaj dne 5. marca 1907 . . . . . 131-54 „

Slovenska Šolska Matica:

Prebitek iz V. upravne dobe . . . . . 587-47 „

Do 5. marca letos za leto 1907. vplačano . . . 386— „

Denarno stanje dne 5. marca 1907 . . . . . 973-47 K

in obresti.

Ustanovnina:

Do 5. marca 1907 vplačana ustanovnina . . . 1958-50 K

Število članov „Hrvatskega pedagoško-književnega zbora“:

a) Za leto 1906 152

b) „ „ 1905 1

Denar zanje se je odposlal dne 8. februarja 1907, a knjig še nismo prejeli.

Člane je opozoriti, da naj pravočasno plačujejo letnino, da društvo ne izgubi obresti.

Ponatisku „Javnega telovadnega nastopa“ se določi prodajalna cena na 60 h za iztis.

VI. Vzame se na znanje, da je c. kr. naučno ministrstvo pripravljeno, nakupiti 5000 iztisov slovenskega prevoda H. Trunkovega spisa „Pismo na starše“ za pavšalni znesek 100 K. — Sklene se, da se natisne 10.000 ali 15.000 iztisov te brošure.

VII. Na prošnjo „Tolminskega učiteljskega društva“, da bi preskrbela „Matica“ tudi učiteljstvu na Tolminskem nekatera predavanja, se sklene, da bosta predavala v imenu „Maticе“ gg. V. Bežek in Fr. Finžgar

Tudi g. predsednik je pripravljen o Binkoštnih ali velikih počitnicah predavati ondi, ako se mu zagotovi obilna udeležba.

VIII. Za l. 1907. bo izdala „Matica“ naslednje knjige:

1. Pedagoški Letopis, VII. zvezek, 12—14 tiskanih pol, v 2500 iztisih;

2. dr. J. Bezjak, Posebno ukoslovje slovenskega učnega jezika, 2. snopič (konec), 10 tiskanih pol v 3000 iztisih;

3. Nazorni nauk za 2. in 3. šolsko leto, 1. polovica, 6—8 tiskanih pol, v 2500 iztisih;

4. Dragotin Pribil, Roditeljski večeri, 6 tiskanih pol, v 2500 iztisih.

Dalje bo založila „Matica“ letos tudi 1. zvezek „Komentiranih šolskih klasikov“ (Prešernov „Krst pri Savici“).

„Popularno-znastvena knjižnica“, ki jo bo prirejalo „Društvo slovenskih profesorjev“ in izdajala „Slovenska Šolska Matica“ kot društveno knjigo, pa začne izhajati prihodnje leto.

Glede tiskarne za tisk letošnjih društvenih knjig se pooblasti g. predsednik, da o pravem času vse potrebno ukrene.

IX. O izdaji „Berila za ponavljanje šole“ se sklene, da je najprej preskrbeti podrobni učni načrt za te šole.

Jubilejska samopomoč. Ker mi je konec meseca aprila skleniti račun za VIII. poslovno dobo, lepo prosim čestite člane, da poravnajo svoja vplačila in zaostanke vsi, ki se še niso odzvali do sedaj. Ne izkazujem rad zaostankov, je tudi mučno, ako ni vse do pičice uravnano. Vsakdo sam ve, koliko ima še plačati, saj zneski niso veliki, a v skupini se pozna. Članov je sedaj 218, a oglašanih je še nekoliko. Tudi te prosim, da izvršijo svojo dolžnost. Naj ne ostane to le prazen glas.

Studenc-Ig, 8. aprila 1907.

Franč. Ks. Trošt, t. č. predsednik.

Štajersko.

Savinjsko učiteljsko društvo zboruje 11. aprila ob 2. uri pop. v šoli na Gomilskem. Vzpored: a) Volitev novega odbora, b) poročilo blagajnika in pobiranje društvenine, c) predavanje tovariša Jakšeta o pesniku Gregorčiču.

Polzela, dne 3. aprila 1907.

Anton Farčnik, t. č. predsednik.

Književnost in umetnost.

„Zvonček“ prijavlja v 4. številki to-le vsebino: *Gost. Janko Leban. Legenda. — Dečkova želja. Fran Žgur. Pesem. — Pirhe je nesel. Kompoljski. Povest. — Vrnitev. E. Gangl. Pesem s podobo v barvotisku. — V šoli. Borisov. Pesem. — Težavna vožnja. Podoba. — Naša veverica. Vasovanov. Povest. — Premodre glave. Silvester K. Narodna smešnica. — Aleksander in Diogen. Lad. Ogorek. Povest s podobo. — Spoštuj prirodolud. Potočnik. Povest. — Zgode in nezgode. Ivan Kiferle. Povest. — Vlasta in Vidka. F. Gangl. Pesem s podobo v barvotisku. — Podlesna veterica. Avg. Sabec. Poučni spis. — Pouk in zabava. — Rebusi M. G. — Premrzlo sadje ni zdravo. — Število zvezd. — Kače v Indiji. — Rešitev. — Kotiček gospoda Doropoljskega.*

Popotnik. Letnik XXVIII. Štev. 3. Na uvodnem mestu pribuje Drag. Pribil konec Heverochovega spisa „O hudo delnosti mladine“. — Isti pisatelj prijavlja nadaljevanje svojega spisa „Na četrtem vseučiliškem tečaju v Turnovu“. — Ign. Šijanec je opisal zanimivo črtico o „Dekliški brigadi“. — Zanimiv je tudi članek o „Višji naobrazbi slovenskega ženstva“. — Ign. Šijanec nadaljuje „Šolsko-higijenske utrinke“. — Tovariš Anton Kosi polemizuje z g. H. Družovičem glede njegove opombe o spevoigri „Letni časi“ (Popotnik t. l., štev. 2.). — „Šolstvo v tujini“ govori o meklemburškem šolstvu ki ga opisuje F. Fink. — Poleg „Književnega poročila“ objavlja ta „Popotnikova“ številka še „Razgled“ z običajnimi razpredelki.

Znanci. Povesti in orisi. Spisal Rado Murnik. V Ljubljani. Založil L. Schwentner. Cena broš. 2 K, eleg. v platno vez. 3 K, po pošti 20 h več. Strani 190. — Rado Murnik, ki si je pridobil v slovenski beletristiki že sloveče ime, je zbral v tej elegantni knjigi 16 povesti, oziroma črtice resne in humoristične vsebine, ki si pridobe velik krog čitateljstva. Murnikovo pripovedovanje je živahno, njegov jezik slikovit in izbran. Zunanost in notranost priporočata knjigo najtopleje.

Iz polpreteklega časa. Spomini slovenskega šolnika in posojilničarja. Ponatis iz „Slovenske Zadruga“. Založil in spisal Ivan Lapajne. Strani 63. Cena? G. ravnatelj Ivan Lapajne je v tej knjižici objavil bogate svoje spomine, ki si jih je nabral v dolgih letih uspešnega delovanja na šolskem in posojilniškem polju. Ti spomini zbude gotovo mnogo zanimanja. Njih nadaljevanje čitamo sedaj v našem listu.

Deželni muzej Rudolfinum v Ljubljani. Poročilo za l. 1906. sestavi muzejski kustos dr. phil. Walter Šmid. Vsebina: Muzejska kronika; arheološki oddelek; kulturnozgodovinska narodopisna in obrtna zbirka; knjižnica; arhiv; naravoslovski oddelek. — Risbe je izvršil akad. slikar Peter Zmitek. Med 14 poverjeniki v varstvo muzejskih koristi so naši tovariši: Martin Humek, nadučitelj v Boh. Bistrici; Janko Lokar, nadučitelj v Doblčih; Fran Lovšin, nadučitelj na Vinici; Rihard Megušar, nadučitelj v Podzemlju; Fran Šetina, nadučitelj v Črnomlju. — Brošura je temeljito delo strokovnjaka dr. Šmida.

Politiški pregled.

* **Šolstvo v deželnih zborih.** V goriškem deželnem zboru so razpravljali o prošnji ljudskošolskih in meščanskih učiteljev za znižanje službenih let in za zaračunitev stanarine v pokojnino. Poročevalec Falconer je dokazoval iz statistike, da se skoraj vse prošnje za pokojnino vlagajo med 10. in 30. letom službovanja, in da so izmed 459 učiteljev samo trije, ki uživajo pokojnino 40 letnega službovanja. Ker je država znižala svojim učiteljem službeno dobo na 35 let ter je tudi več dežel že tako storilo, naj ukrene tako tudi goriški deželni zbor, obenem pa se naj tudi stanarina šteje v pokojnino. Predloga se je vrnila deželnemu odboru v preudarek in poročilo v prihodnjem zasedanju. — V moravskem deželnem zboru je predlagal poslanec dr. Fischer, naj se ustanovijo na severnem Moravskem češke meščanske šole. — Naučni odsek gališkega deželnega zbora je razpravljal o predlogu poslanca dr. Olesnickega za ustanovitev samostojnega maloruskega vseučilišča do tedaj pa naj se popolnijo maloruske stolice na levovskem vseučilišču. Odsek se je izrekel proti maloruskemu vseučilišču, a maloruske stolice na levovskem vseučilišču se bodo brezdvomno razširjale, ako bo zanje primernih maloruskih učnih oseb. — Naučni odsek gališkega deželnega zbora je sklenil zakon o izboljšanju plač učiteljstvu. V ta namen bo treba 3,490.000 K, vendar se ne zvišajo zaraditega deželne doklade, temveč se najme deželno posojilo.

* **Dr. Edvard Gregr,** češki deželni in državni poslanec, je nagloma umrl, star 80 let. S svojim bratom Julijem Gregrom je ustanovil mladočeško stranko in njeno glasilo „Narodne Liste“. Edvard Gregr je bil neizprosno sovražnik klerikalizma in branilec nove šole. Nepozabna ostane zasluga, ki si jo je pridobil l. 1888. za vse narode naše države. Tedaj so klerikalci poizkusili atentat na sedanji ljudskošolski zakon. Princ Lichtenstein, sedanji krščanski socialc, ki pa je bil takrat še čistokrven klerikalec, je predlagal premembo ljudskošolskega zakona v klerikalnem smislu. Klerikalci so bili trdno prepričani, da zmagajo. Tedaj pa je vstal dr. Edvard Gregr in v presijajnem govoru, v govoru, ki velja po vsi pravici kot eden najznamenitejših, kar jih je bilo kdaj izrečenih v državnem zboru, pobijal Lichtensteinov predlog in ga tudi srečno premagal. Lichtensteinov predlog, o katerem je Gregr rekel, da hočejo klerikalci z njim izkopati narodom „grob nevednosti in kulturne propadlosti“, je bil odklonjen, in po Gregrovih zaslugi je bila rešena sedanja ljudska šola. V zgodovini našega ljudskega šolstva ostane nepozabno ime dr. Edvarda Gregra.

* **Viharen shod češke duhovščine.** V Pragi se je dne 2. t. m. vršil shod zveze češke nižje duhovščine. Shod je bil tako viharen, da je vladni komisar hotel večkrat shod razpustiti. Shod je protestiral proti odredbi episkopata, ki je razpustil zvezo nižjega klera. Na shod je prišlo okolo 200 župnikov in kaplanov, ki so zastopali nad 2000 pooblastil. Poročevalec kaplan Kviherz je rekel, da je zveza dosegla izboljšanje gmotnega položaja nižje duhovščine in da ne preostaja nič drugega, nego da se zveza po § 2. društvenih pravil po nalogu episkopata razide. Tajnik nadškofijskega ordinarijata v Pragi, župnik Engler, je stavil formalni predlog, da se društvo podvrže ukazu episkopata. Pri teh besedah so zadoneli protestni klici: „Tega ne storimo!“ Nastal je velik nemir. Kaplan Hruška se je izjavil proti razpustu društva, takisto več župnikov. Od druge strani je bil stavljen predlog, naj se naprosi episkopat, da se o delovanju društva pouči vnovič. Župnik Neumann je pripomnil, da so jezuitje izposlovali pri škofih razpust društva. Velikanski prigovor je pro-

vzročila opazka župnika Engla, ki je izjavil, češ, da zveza ščuva proti škofijski avtoriteti. Pri teh besedah je nastal velikanski ropot, tako da ni bilo možno razumeti predsednika in je zaradi tega hotel vladni komisar razpustiti shod. Zastopnik episkopata je izjavil, da vztrajajo škofije pri svoji odredbi. Predsednik je dal na glasovanje predlog glede razpusta zveze. Le malo zborovalcev je glasovalo za predlog, ogromna večina je predlog odklonila, nakar je predsednik izjavil, da pomenja izid glasovanja nezaupnico za odbor, zato odstopajo vsi člani odbora. Sklican bo nov občni zbor, ki bo volil nov odbor. V največji razburjenosti so se razšli zborovalci. — Najbolj zanimiv je bil govor predsednika, kaplana Kojbra. V rezkih besedah je zavračal krive vesti, ki so se trošile o zvezi nižje češke duhovščine in je konstatoval, da se je boj proti češki duhovščini zanesel tudi preko mej kraljestva češkega. Čast te duhovščine zahteva — je vzkliknil — da se zavaruje seosebno proti izjavi ljubljanskega škofa Antona Bonaventura Jegliča, ki jo je objavil v ljubljanskem ordinarijatskem glasilu o češki duhovščini. Govornik je rekel doslovno: „Tista izjava vsebuje častikrajo ne le za nas, ampak tudi za češki episkopat, in mi se nadejamo za trdno, da bo ustrezno naši prošnji, da se pri visokočastitem gospodu škofu Jegliču store koraki v obrambo naše časti, ki jo pa bomo branili tudi v Rimu.“

* Koliko kmetov v Avstriji mora s svojih domov.

To je razvidno iz spisa dr. Karla Zwiedineka v statističnem mesečniku za l. 1906., kjer pisatelj podaja števila o eksekutivnih dražbah leta 1904. V tem letu je bilo 672 kmetij eksekutivno prodanih. Največ prodaj je bilo v planinskih deželah. Na prvem mestu je Tirolska, potem pa se vrste Kranjska, Koroška in Štajerska. Ena eksekutivna dražba prihaja na Tirolskem na 456 oseb, na Kranjskem na 5695, na Koroškem na 5714 in na Štajerskem na 7689 oseb. Četudi prihajajo prodane kmetije večinoma v kmetiške roke, se vendar ne da tajiti, da pride država v doglednem času ob svojo najzaneslivejšo oporo, če bodo take razmere vladale še naprej.

* Šolski štrajk na Poznanjskem. V pruskem deželnem zboru je v proračunski debati prišel poljski štrajk na razgovor. Poslanec Stychel (Poljak) je izjavil: Solski štrajk ni nastal iz frivolnih nagibov, temveč je potrebna obramba proti vladnemu nasilstvu. Na Ogrskem je vkljub madjarskemu uradnemu jeziku z naredbo naučnega ministra dovoljen nemški verouk za nemške otroke. Nemška molitev poljskih otrok je profanacija, ker molitve ne razumejo.“ Govornik je zaključil z zagotovitvijo, da bodo Poljaki vztrajali v tem boju.

* Škof o ločitvi cerkve od države. Kremonski škof Bonomelli je govoril z urednikom časopisa „Giornale d'Italia“ o razmerju med cerkvijo in državo. Rekel je, da bi cerkveni spor na Francoskem izbruhnil tudi, ako bi še živel Leo XIII. Posvetno papeževno vladanje smatra škof za mrtvo in pokopano ter je izjavil, da bi papež pametno storil, ako opusti staro fikcijo o svojem ujetništvu ter poljubno zapusti Vatikan.

* Vojaški kontingent za leto 1907. Za tekoče leto zahteva vojna uprava 103.100 novincev za stalno armado in mornarico; od teh jih odpade na Avstrijo 59.024., na ogrske dežele pa 44.076. Poleg tega je treba v Avstriji še 14.500 novincev za deželno brambo.

* Minister za otroke. Na Angleškem hočejo uvesti zakon, s katerim dobe tudi otroci svojega ministra. Edina dolžnost „ministra za otroke“ bo, da se bo brigal za vzgojo in za npravne in socialne razmere otrok.

Vestnik.

Učiteljski dobrotniki. „Društvu za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani“ so darovali: Posojilnica v Senčurju pri Kranju 10 K; g. Mihael Kmet, kaplan v Senčurju pri Kranju 5 K; g. Rudolf Schiller, učitelj v Črnomlju 10 K. Bog plati!

Letnino za učiteljski konvikt so plačali ti-le tovariši in tovarišice: Josip Križnar in Amalija Kečelj iz Senčurja pri Kranju; Leopold Marn iz Škocijana pri Turjaku; Fortunat Lužar iz Izlakov; Valentin Burnik, Konrad Barlè, Leopold Morela, Angela Ferlič, Frančiška Bayer in Pavla

Lavrič, vsi iz Metlike; Ivan in Franica Bezeljak iz Št. Vida nad Cerknico; Fran Jamšek, Peter Jankovič in Amalija Piuk iz Rajhenburga na Štajerskem; Miloš Germovšek in Kristina Berthold iz Pilštanja; Albin Štrekelj iz Škocijana pri Divači; Nikola Pajalić iz Beršeca v Istri; Fran Waišel in Štefanka Kljun iz Hrušice v Istri; Franc Bajt iz Ajdovščine.

„Domače ognjišče“ je izšlo s prav zanimivo vsebino; list pridobiva vedno več simpatij in tudi več naročnikov; so-trudnike ima med učiteljskim, zdravniškim in sodnijskim stanom.

„Domače ognjišče“ je namenjeno v prvi vrsti prirobnemu ljudstvu, zato le med ljudstvo ž njim!

„Roditeljski večeri“ so se na Kranjskem že precej vdomačili; to je veselo znamenje. Le tako naprej!

Ljubljanskemu učiteljskemu društvu je pristopilo 16 novih udov; vsa čast ljubljanskemu učitelstvu!

Prvi roditeljski večer na idrijski rudniški ljudski šoli se je vršil dne 6. t. m. Nabralo se je toliko staršev, da je bila prostorna soba natlačeno polna, da jih je mnogo stalo na hodniku in da so mnogi morali oditi, ker niso dobili prostora. To je lepo znamenje! Večer je otvoril g. ravnatelj Alojzij Novak s presrčnim pozdravom na vse navzoče, pojasnujoč velik pomen takih sestankov. Potem je govoril tovariš A. Šabec o vzgoji šolskih otrok v predšolski dobi. S prepričevalno, temperamentno besedo je vnmal starše za skrbno, pametno in pravo vzgojo otrok v dobi, ko žive edino v oskrbi svojih staršev. Od te vzgoje je navadno odvisna vsa bodočnost otrokova, tako njegov duševni kakor telesni razvoj. V ogromnem številu zbrano občinstvo je z vidnim zanimanjem poslušalo govornikova izvajanja. Konec predavanja je ravnatelj Novak zahvalil prisotne za pozornost in jih povabil, naj se še bodočih roditeljskih večerov udeleže v tako mnogobrojnem številu. — Pri takih sestankih bi bilo dobro opozarjati starše na „Domače ognjišče“, ki ustvarja trajno vez med domom in šolo.

Gregorčič in — Slovenci. Vendar smo zopet enkrat edini vsi Slovenci ter brez razločka stanu in političkega prepričanja slavimo velikega pesnika. Nas posebno veseli, da so se tudi izpreobrnilo njegovi največji nasprotniki ter se brezpogojno klanjajo redkemu geniju, ki ni preklical ne ene tistih svojih pesmi, zaradi katerih so ga tako strupeno napadali in preganjali. Dokaz, kako zmaga resnica!

Metodiški utrinki. Podrobni učni načrt zahteva od učencev 7. razreda opis geometrijskih risb z rond-pisavo, učenci se pa pri lepopisju nauče velikih črk šele v teku šolskega leta. Učitelj si pomaga na ta način, da sam opiše risbe na šolski deski z rond-pisavo. Učenci se tudi kmalu nauče pisati svoja imena, ker jih to veseli; učitelj pospeši stvar, ako na steno obesi abecedo velikih črk. Pri risanju „silhouett“ je umestno, ako učitelj pokaže učencem dotični predmet tako, da vidijo tudi njegovo senco.

Roditeljski večeri, ki so jih pričeli prirejati na raznih krajih, so se prav priljubili. Imeli bi pa gotovo še večji uspeh, ako bi se zanje pridobilo ali prisililo (po krajnem šolskem svetu) starše zanemarjenih otrok, zakaj ti so najbolj potrebni takega pouka, a se mu najrajši odtegujejo.

Roditeljski sestanek priredi ravnateljstvo deške meščanske šole v Postojni dne 14. t. m. Ravnatelj g. Josip Brinar bo govoril o vprašanju „Kako naj podpirajo roditelji in stanodajalci vzgojno delovanje šole?“

Iz sežanskega okraja nam pišejo: Pribiti moramo, da se je c. kr. okrajni šolski nadzornik udeležil klerikalnega shoda pri Rebku na Vipavskem. Mož je šel na shod najbolj zagrizenih sovražnikov šole in učiteljstva. Tako je! Nadejamo se pa, da se ne bo dalo kraško učiteljstvo begati, še manj pa terorizirati!

Naslov ravnateljice je podelilo naučno ministrstvo nadučiteljici nemške dekliske šole v Ljubljani, Alojziji Bauerjevi, in sicer v priznanje za dolgoletno, jako uspešno delovanje na šolskem polju.

Poročil se je tovariš Fran Pristovšek, učitelj v Žaleu, z učiteljico Pavlo Götzlovo. Bil srečno!

Učiteljstvo ljudske šole v Cerkljah pri Krškem priredi v nedeljo, 14. t. m., ob 3. uri popoldne drugi roditeljski sestanek. Vzpored: 1. O vzgoji; 2. Na Vezuv

Poljudno-poučno, s 50 skioptičkimi slikami združeno predavanje. — Tretji roditeljski sestanek pa je v nedeljo, 21. t. m., ob isti uri: Vzored: 1. O vzgoji, (nadaljevanje); 2. Schönbrunnzverinjak, 50 slik. — Vstop vsakemu dovoljen.

Verske vaje in novi šolski in učni red. Češki deželni šolski svet je sklenil na poziv naučnega ministrstva izločiti iz izvrševalnih naredb k novemu šolskemu in učnemu redu določbo o zamudah verskih vaj.

† **Ivan Božič.** Umril je 23. sušca t. l. na jetiki v deželni bolnici v Ljubljani učitelj Ivan Božič v starosti 30 let. Služboval je v več krajih, v Velesovem, Kopanju in zadnje na Ubeljškem. Tovariš je bil blaga duša kremenitega značaja, vnetedino za blagor šolske mladine. Zaraditega je bil pri otrokih, vaščanih in sosednih kolegih jako priljubljen. Bolehal je od istega časa, ko je postal učitelj (1898) in zato je tudi ostal ves čas provizoričen. Živel je v uboštvu, zakaj iz svojega malega zaslužka je dosti izdal za zdravila in zraven je še živel svojo staro mater. Kako dobro se godi kranjskemu učiteljstvu, pričajo njegove zadnje besede, ki jih je izgovoril svoji jokajoči materi: „Bolje je umreti, kakor biti ljudski učitelj.“ Lahka mu zemlja!

Umril je v Ljubljani v noči od petka na soboto frančiškan p. Angelik Hribar v starosti 64 let. Pokojnik je bil izboren skladatelj. Uglasbil je tudi več otroških pesmi.

Učiteljske premembe na Štajerskem. Stalna učiteljica v Kalobju je postala ondotna supletinja Marija Gajškova. Za učiteljico ženskih ročnih del v Št. Jerneju nad Muto in pri sv. Lovrencu nad Ivnicjo je imenovana Alojzija Hölblova iz Mute. V pokoj je šla učiteljica ženskih ročnih del v Št. Ilju in Velenju Ana Pečovnikova.

Taki so ti božji namestniki! V Št. Lovrencu na Dolenskem nadomestuje obolelega nadučitelja Potokarja neki pomožni učitelj iz črnomeljkega okraja. Službo je nastopil meseca prosinca t. l. Kakor navadno na deželi, je tudi tam trda za stanovanje, in če se že kje dobi kaka luknja, je urejena prav po laško, da se moraš prej proti mrazu zavarovati, preden jo vzameš v najem. Tako so tudi tega učitelja kot ježa porjavili od hiše do hiše, dokler ni našel milosti v očeh g. Oblaka, župnika v Št. Lovrencu. Njegova velikodušnost je šla tako daleč, da mu je odstopil v kaplaniji stanovanje — kaplanija je nastanjena v šolskem poslopju — in ponudil celo posteljo in vse to — brezplačno. Človek bi se kar zjokal nad tako vzvišeno ljubeznijo do bližnjega, ako bi ne poznal ljudi, ki zahtevajo za vsako uslugo tudi protiuslugo. In res, takoj mu je začel pihati na dušo, naj se usmili njegovih Marijinih hčerk in naj prevzame pevske vaje, kar se je tudi zgodilo. Kakor hitro je pa bila ljubezen sklenjena, tako naglo sta si bila v laseh. Iz gotovih, opravičenih vzrokov je odslovil Marijine hčere in opustil orglarijo. Ta predrznost je učinkovala kakor bomba na šentlovenskega župnika in rodile so se strasti grdega maščevanja. Parola je bila kratka: „V dveh dneh iz kaplanije.“ — Ker ni mogel učitelj takoj dobiti stanovanja in ga sploh ni imel kje iskati, so prišli na Oblakovo komando farovski rablji in ob učiteljevi odsotnosti vlomili vrata, odnesli posteljo, njegove stvari pa zmetali ven na kup! — Kam sedaj in to v strašni zimi kakor je bila letos? Ali ven na sneg? Nekaj dni je bilo dobro v gostilnici za mizo, potem pa hajdi za peč v šolo. Slednjič se je učitelj vendar posrečilo dobiti stanovanje na štirideset minut oddaljeni Vel. Loki, odkoder prihaja v Št. Lovrencu poučevati, župnik si pa mane roke od veselja, da je njegovo hudobno maščevanje doseglo tudi svoj namen. Kaj porečete k temu, cenjeni tovariši? Ali se vam ne studi tako početje božjega namestnika? Kdo naj še kaj verjame priliznjenim besedam teh pristnih hinavcev? Na prižnici sladkak kot med in cuker, v srcu pa človek, ki čaka na svojega nasprotnika kakor hudič na grešno dušo. Da, da, ni čuda, da se podira Petrova skala. Le tako naprej, sami si kopljete grob, prej ali slej bo konec vaše ošabnosti, ljudstvu pa zasije solnce svobode. Šentlovenčanom pa iskreno želimo, da se kaj kmalu iznebe tega zlobnega človeka. O tem „prijatelju“ učiteljstva povemo prihodnjič še nekaj!

Pred e. kr. izpraševalno komisijo v Gorici se prično izkušnje, in sicer: a) usposobljenosti za obče ljudske in meščanske šole dne 6. maja ob 8. zjutraj in one b) za usposobljenje

v ženskih ročnih delih in za vrtnarice početkom meseca junija t. l. — Prošnje se imajo predložiti ravnateljstvu navedene komisije, in sicer za preizkušnje pod a) najkasneje do 20. aprila t. l. in za one pod b) do 15. maja t. l.

Udeležniki risarskega kurza se zbero v nedeljo zvečer ob 7. uri pri „Južnem kolodvoru“ (restavracija Seydl) k prijateljskemu sestanku.

Odkod imeni Čimbaraso in Tehuantepec. Trdijo, da je bil v Ameriki Čeh pred Kolumbom. Mogoče pa, da je bil še pred Čehom Slovenec, kar baje dokazujejo imena gorá. Ko je Gorenjec Tehovan potoval po Južni Ameriki, sreča Čeha, ki ga vpraša po imenu visoke pred njima stoječe gore. Čeh mu pove, da je to Čimbaraso. Slovenec mu reče: „Ti si tepec! Čemu bo rasel, ko je že dosti velik.“ Čeh mu jezen odgovori: „Ne, jaz nisem tepec, tam je Tehuantepec“, ter mu pokaže v daljavi gorski vršac. Gorenjec: „Mogoče, da ga je res moj stric tako krstil, ki je bil že pred 30 leti v Ameriki. Bil je tudi izvrsten hribolazec.“ Povprašala sta potem Indijance po imenu te gore, in ti so ime potrdili.

Madjarsko nasilstvo v šoli. Dasi so Apponyjevi predlogi glede ljudskega šolstva za nemadjarke narodnosti skrajno nasilstvo, je naučni odsek določbe še poostril s sledečo izpremembo: „V šolah, ki jih obiskuje vsaj 20 % madjarskih otrok, je učni jezik madjarski; v šolah, v katere se je enkrat uvedel madjarski učni jezik, se to stanje ne sme več izpremeniti. V nadaljnjih šolah je madjarsčina izključno učni jezik.“

Pospeševanje poljedelskega pouka v Dalmaciji. V programu za splošno gospodarstvo Dalmacije je tudi razširjenje in izpopolnjevanje gospodarskega pouka, kar se hoče doseči s povišanjem državnih prispevkov. Vsota, dovoljena v prejšnjem letu za državne subvencije v poljedelso-poučne namene, je od 46.000 kron povišana za leto 1907 na 78.000 kron. Kar se tiče uporabe te vsote, treba naglasiti, da se bodo subvencije podeljevale za šolske vrte in za nagrade ljudskim učiteljem, zaslužnim za poljedelstvo; dalje za štipendije v svrhu študij in za podpore deželanom v olajšanje obiskovanja poljedelskih visokih in srednjih šol in živinozdravniške visoke šole na Dunaju; potem za štipendije obiskovalcem podkavske šole v Sinju in udeležencem učnih kurzov poljedelskega učnega in poizkuševalnega zavoda v Splitu. Istotako se bodo dovoljevali državni prispevki za izdavanje popularnih publikacij o poljedelstvu; na drugi strani pa si je ministristvo za poljedelstvo pridržalo pravico, da bo po predlogih namestništva v Zadru olajšavalo s subvencijami nakupovanje poljedelskih strojev in orodja za rabo potovalnih učiteljev na praktičkih demonstracijah.

Razgled po šolskem svetu.

— **Za šolstvo na Češkem** so l. 1904. izdali 55.200.000 kron. To so izdatki samo za ljudske in meščanske šole, h katerim je dežela prispela 39.200.000 kron in okrajne šolske občinske doklade 16.000.000 kron. — Država je plačala l. 1903. za vse šolstvo, torej tudi za univerze, srednje šole in učiteljišča, 50.089.000 kron. Izda torej Češka za ljudsko šolstvo več, nego država za vse šolstvo.

— **Na zagrebškem vseučilišču** je bilo v zimskem semestru 1906/07 na vseh fakultetah vpisanih 1366 slušateljev, in sicer 1166 rednih in 200 izrednih. Na bogoslovski fakulteti je bilo 119, na pravoslavni 830, na modroslovni, (ki ji pripada tudi gozdarski oddelek s 30 slušatelji), 320 in na farmacevtski oddelek 67 izrednih slušateljev.

— **Novi statut bolgarskega vseučilišča.** Kakor poročajo iz Zofije, namerava vlada izdati potrebne odredbe za otvorenje vseučilišča. Na izvajanju novega statuta o vseučilišču bodo težave zaradi izpopolnitve profesorskih stolic, ker namesti vlada same tiste prejšnje profesorje, ki se podvržejo novemu statutu. Zato bo morala vlada mnogo stolic izpopolniti s srednješolskimi profesorji, ki dokažejo svoje usposobljenje.

— **Realna gimnazija v Rovinju.** Županstvo Rovinja je na podlagi sklepa mestnega zastopstva prosilo naučno ministristvo za ustanovitev realne gimnazije v Rovinju z italijanskim učnim jezikom.

— **Čudna kazen.** V londonskem zavodu „Eton College“ je uvedel ravnatelj novo kazensko delo. Učenci, ki so zaradi česar koli obsojeni, da morajo pripisovati, morajo to delati z levo

roko. S tem se hoče doseči dvoje: izuriti levo ravnotako kakor desnico, obenem pa tudi povzdigniti delovanje leve strani možgan, ker je fiziološko dokazano, da se zaradi izključne rabe desne roke zanemarijo možgani na levi strani.

Raznoterosti.

× **Obleka človeštva.** Glasom neke statistike ameriškega poljedelskega ministrstva se od 1500 milijonov prebivalcev zemlje redno in dovoljno oblači le 500 milijonov; 750 milijonov se jih oblači povsem površno, 215 milijonov hodi pa brez vsake obleke, to so zlasti prebivalci v tropičnih deželah.

× **Prebivalstvo Berlina** je od leta 1905 naraslo za 100.000 duš in šteje mesto sedaj 2,100.000 prebivalcev.

× **Ruska cenzura proti Tolstemu.** Kakor poroča "Novoe Vremja", je zaplenila ruska cenzura najnovejše brošure Tolstojca: "O prosveti, vzgoji in pouku"; "Mojemu bratu, kmetu"; "Zadnje sredstvo!" Vsa ta dela se po sodnem izreku uničijo.

× **Kako vpliva barva na čebele?** V bruseljskem botaniškem vrtu so s poizkusi konstatovali, da sedajo čebele mnogo rajše na cvetice s pestrimi bojami, nego pa na navadne cvetice iste vrste. Isto so opazovali tudi na umetnih cveticah, ki so bile spretno skrite med pravim zelenjem. Vonj sam ne privlači dosti čebel, nasprotno so jim jako priljubljeni lepo oblikovani cvetovi. Barva, oblika in vonj so tri stvari, ki čebele najbolj privlačijo.

× **Sadje in zdravje.** Neki ugledni japonski bakteriolog je dokazal, da kislina limone, jabolka in drugega sadja ubija klice bolezni. Sok limone ali jabolka ubija bakcile kolere v 15 minutah, bakcile tifusa pa v pol ure, tudi če so bile dotične kisline zredčene. Ako se izcedi sok ene limone v čašo vode, v kateri so bili bakcili kolere, in jo pustiš stati 15 do 20 minut, potem jo moreš piti brez skrbi, ker so sicer nevarne klice povsem izumrle. Isti sok ubijajo bakcile tudi drugih bolezni. — Omenjeni zdravnik pravi, da zredčeni sok limone čisti želodec, kakor da se izpere na umeten način, ako ne gre za mrzlično prehlajenje želodeca. Kdor ima bel jezik, kdor ima neugoden vonj v ustih, ozdravi, ako uživa sadje.

× **O negovanju zob** je pisal že Hipokrat okolo leta 400 pred Kristom, in v nekem grobu v Tanagri, ki je približno iz onega časa so našli tudi umetno zobovje. Italijanski arheolog Ernest Mancini je mogel po daljših preiskovanjih o zobni tehniki dokazati, da je bila že v starih časih jako razvita v Aziji, Egiptu, Feniciji in pri Etruskih.

× **Carjevo bogastvo.** Nedavno je izšel na Ruskem koledar, ki je navajal carjeve dohodke. Koledar je bil takoj zaplenjen, vendar se je zvedelo za približno carjevo bogastvo ruskega vladarja. Car dobiva svoje dohodke iz državne zakladnice, iz carskih domen (nekdanjih cerkvenih zemljišč) in iz kabinetnih posestev. Iz državne zakladnice dobiva car na leto 30 milijonov kron. Nekdanja cerkvena posestva, ki so sedaj last ruskih vladarjev, imajo večji obseg kot vsa Irska. Dve tretjini teh posestev so neizmerni gozdovi, in samo iz gozdov Belovec se proda na leto dva milijona kubičnih metrov drv. Najboljši vinogradi na Ruskem so carjeva last, ki dajejo na leto tri milijone čistih dohodkov, nadalje so carjevi najbogatejši rudniki, (vseh je nad 100). Iz cerkvenih posestev se je izplačalo od Aleksandra I. do danes ruskim carjem 500 milijonov, a 106 milijonov so plačali odkupnine nekdanji kmetiški sužnji. Glavnice nosijo carju seveda ogromne obresti. Kabinetna posestva so tako velika kakor vsa Francija.

× **Srbsko časopisje.** Preteklo leto so imeli Srbi 225 listov. V Srbiji se jih je tiskalo 141, v Črni gori 6, v drugih srbskih deželah 65, v Ameriki pa 13. V Belgradu samem je izhajalo 96 listov, med temi 27 političnih in 5 književnih, v notranji Srbiji pa 44 listov. Po strokah je bilo 98 političnih listov, 15 književnih, 10 pedagoških, 9 trgovsko-obrtnih, 8 kmetijskih, 11 cerkvenih, 3 pravniški, 3 ženski 3 športni in 3 otroški listi. Pred petimi leti so imeli Srbi komaj 100 časopisov; po petih letih se je torej število srbskih listov bolj kakor podvojilo.

Uradni razpisi učiteljskih služb.

Št. 754.

Kranjsko.

50 (1)

Na enorazredni šoli na Ubeljskem se razpisuje s tem učiteljsko mesto v stalno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo semkaj predpisanim potom do 1. maja 1907.

Prosilci za stalno nameščenje, ki v kranjski javni službi še niso stalno nameščeni, morajo z državnnozdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno telesno sposobnost za šolsko službo.

C. kr. okr. šolski svet v Postojni, 30. marca 1907.

Št. 739.

49 (1)

Na enorazredni šoli v Orehku se razpisuje s tem učiteljsko mesto v stalno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo semkaj predpisanim potom do 1. maja 1907.

Prosilci, kateri v kranjski javni službi še niso stalno nameščeni, morajo z državnnozdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno telesno sposobnost za šolsko službo.

C. kr. okrajni šolski svet v Postojni, 30. marca 1907.

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodonosno naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani,

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do konca sušca 1907 K 38.118.65.

Naznanilo. Kdor želi od zadruge kakih informacij, naj za odgovor priloži 20 h v poštnih znamkah. Na prošnje brez vpošiljatve navedenih znamk se ne odgovarja.

Naročajte samo pri tvrdkah, ki objavljajo oglase v našem listu!
Pri naročilih se sklicujte na oglase našega lista!

Naprednemu in zavednemu učiteljstvu!

Vsakdo bodi naročnik „Zavezinih“ listov, ki so:

Učiteljski Tovariš

Popotnik

Zvonček

Domače ognjišče.

(19) 12

Poskusite
in priporočite
izdelke

Vydrove tovarne hranil
v Pragi VIII. Cenovnik zastoj.

Ustanovljeno 1842.

Električna sila.

Telefon 154.

BRATA EBERL

(8) 52-15 tovarna oljnatih barv, laka in firneža
v Ljubljani, Miklošičeve ulice šte. 6
nasproti hotela „Union“

priporočata gg. šolskim vodjem in učiteljem v mestu in na deželi
njiju priznana najboljši, črni, medli

lak za šolske table.

G. ČADEŽ

Mestni trg št. 14
(poleg stare g. Urbančeve trgovine)

priporoča v veliki izberi

klobuke, cilindre in čepice;

tudi raznovrstno (1) 52-15

moško perilo, kravate itd.

po zmernih cenah.

Za gg. učitelje 10% popusta!

Vsem onim, ki ljubijo žlahtno kapljico in dobro kuhinjo z vedno svežimi raznovrstnimi jedili priporoča svojo na novo urejeno (4) 12-4

restavracijo

kakor tudi moderno opremljeni in ceneni

hotel „Južni kolodvor“

nasproti kolodvoru

A. Seidel,
restavrater.

Učni načrti

v obeh jezikih
za ljudske šole
vseh kategorij na
Kranjskem

izvod po 50 h za enorazrednice in dvorazrednice; za trirazrednice do osemrazrednice po 60 h, po pošti 5 h več. Prodaja (6) 12-4

„Učiteljska tiskarna“

v Ljubljani, Gradišče šte. 4.

Neobhodno potrebno

za vsakega učitelja in učiteljske knjižnice:

Levec Janez: **Lepopisne vaje.** Navodilo za pisanje brez lineature. K 2.—

Maier Anton: **Učne slike iz domoznastva.** (Podrobni učni načrt za III. šol. leto.) K 1.40.

— — **Učne slike iz nazorne nauka** za I. in II. razred. Drugi natis. K 2.50.

— — **Učne slike iz zemljepisja.** „Vojvodina Kranjska“. K 2.—

— — **Učne slike iz prirodoslovja** za III., IV. in V. razred. (Podrobni učni načrt.) K 2.50.

— — **Učne slike iz zemljepisja.** „Avstrija“. (Podrobni učni načrt.) K 1.50.

Majcen Gabr.: **Metodika zemljepisnega pouka v ljudski šoli,** razkazana na svojem razvoju. K 2.—

Stiasny Ljudevit, **Prva zbirka učnih slik.** K —70.

— — **Druga zbirka učnih slik.** K 1.—

— — **Tretja zbirka učnih slik.** K 1.50.

— — **Četrta zbirka učnih slik.** K 1.50.

Pedagogiški letopis, IV. zvezek K 3.—

Učne slike k ljudskošolskim berilom, II. del 2. snopič: Učne slike k berilom v Schreinerjevi-Hubadovi čitanki za obče ljudske šole izdaja, v štirih delih, II. del, in v Josinovem-Ganglovem drugem berilu. K 2.40.

Apih J.: **Zgodovinska učna snov za ljudske šole,** 4. snopič. (Realna knjižnica I. del.) K 2.20.

Pedagogiški letopis, V. zvezek K 2.50.

Učne slike k ljudskošolskim berilom, II. del 3. snopič: Učne slike k berilom v Schreinerjevi-Hubadovi čitanki za obče ljudske šole, izdaja v štirih delih, II. del, in v Josinovem-Ganglovem drugem berilu. K 2.—

Majcen Gabriel: **Nazorni nauk za prvo šolsko leto,** 1. snopič. (Pomožne knjige za ljudskošolske učitelje. Nazorni nauk. Zbirka učne snovi za nazorni nauk I. del.) K 2.—

Apih J. in Potočnik dr. M.: **Zgodovinska učna snov za ljudske šole,** 5. snopič. (Bralna knjižnica. I. del.) K 2.20.

Pedagogiški letopis, VI. zvezek. K 3.—

Bezjak dr. J.: **Posebno ukoslovje slovenskega učnega jezika v ljudski šoli,** 1. snopič. (Didaktika. [Obče in posebno ukoslovje.] I. del.) K 2.20.

Družovič Hinko: **Posebno ukoslovje petja v ljudski šoli.** (Didaktika, II. del.) K 2.50.

Majcen Gabriel: **Nazorni nauk za prvo šolsko leto,** 2. snopič. (Konec I. dela.) Pomožne knjige za ljudskošolske učitelje. Nazorni nauk. Zbirka učne snovi za nazorni nauk. (I. del.) K 2.—

Potočnik dr. Makož: **Zgodovinska učna snov za ljudske šole,** 6. snopič. (Konec.) (Realna knjižnica, I. del.) K 2.—

Stupar Fr.: **O prvinah in spojinah.** Osnovni nauki iz kemije itd. K 1.50

Vedno v zalogi knjigarne:

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg

na Kongresnem trgu

v Ljubljani. (40) 6-4

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka

(20) 26-6

V PRAGI

zavaruje v življenskih oddelkih: na slučaj doživetja in smrti, doto otrokom, dohodke in pokojnine, ter dovoljuje uradnikom, častnikom, profesorjem, učiteljem in vpokojencem posojila proti prenotaciji na služnini, pokojnini, ženitveni kaveiji itd., in v požarnem oddelku: proti škodam po požaru.

Zavarovani kapital	K 1053.737.339 88
Zavarovalnine	8.090.621.62
Izplačane škode in kapitali l. 1905	4.361.283.89
Rezervne in poroštvene zaloge	34.791.584.99
Pokojninski zalogi (uradniška in zastopniška)	2.188.391.24
Premoženje, naloženo v vrednostnih papirjih, posestvih, posojilih na posestva	34.087.781.48
Izplačana dividenda članom življenskih oddelkov l. 1905	206.296.40
V vsem pa doslej	1.606.893.21
V letu 1905 se je premoženje pomnožilo za	3.004.509 80
V 37 letni dobi svojega obstanka izplačala je banka „Slavija“ svojim članom odd. I—V. za škode in nagrade	87.176.383.75

Vsa pojasnila daje

Generalni zastop banke „Slavije“

v Ljubljani,

Gosposke ulice št. 12.

Ustanovljeno l. 1832.

Zahtevejte ilustrovane cenilke

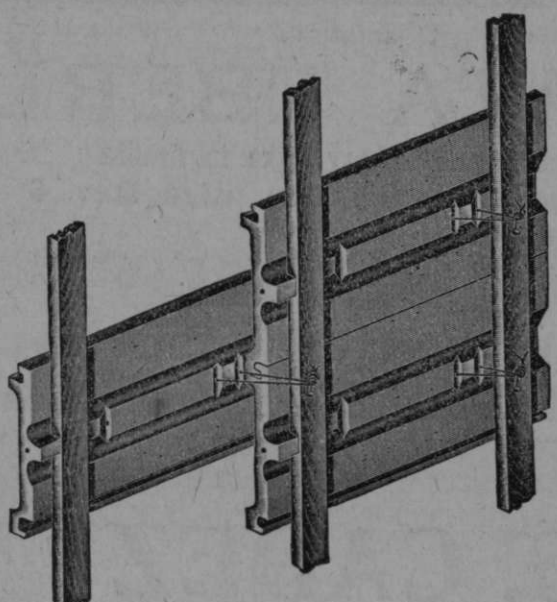

Kontaktieren Sie uns

LAK za šolske table, **OLJE** proti prahu, pri-
črn in medel znanu najboljše

prodaja (16) 50-11

Adolf Hauptmann,
prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža, laka
in steklarskega kleja
v Ljubljani.

F. P. Vidic & Komp. Ljubljana

opekarna in tovarna peči

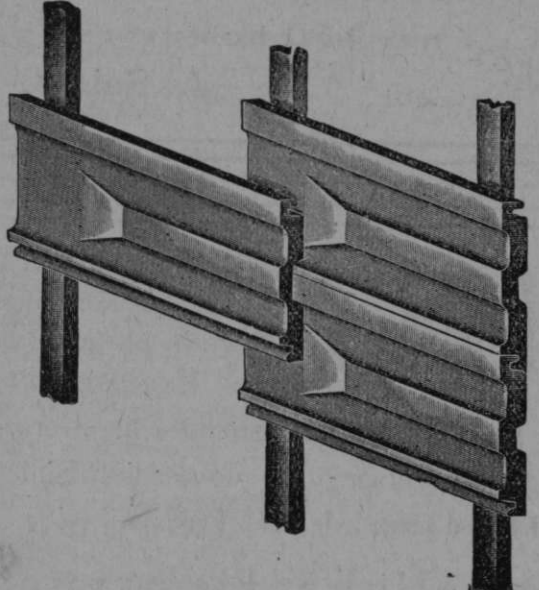
ponudijo vsako poljubno množino patentiranih

zarezanih strešnikov

Sistem „Marzola“ (Strangfalzriegel) Sistem „Marzola“

Barve: a) rdeči naravno žgani, b) črno impregnirani.

Najličnejše, najcenejše in najpriprostejše strešno kritje.

Vsak strešnik se zamore na late pribiti ali pa z žico privezati, kar je gotovo velike važnosti za kraje, ki trpe po močnem vetru in burji. Sprejmejo se zastopniki. (36) 30-7

Vzorci in prošpekte pošljemo na željo brezplačno. Takojšnja in najzanesljivejša postrežba.